

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
СЕСТРИНСЬКА ПРАКТИКА (педіатрія)**

Спеціальність: **222 «Медицина»**
Освітньо-професійна програма: **Медицина**
Код компонента в освітній програмі: **ОК28**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **3**
Семестр(и): **VI (весняний)**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2026-2027**

Обсяг: **1,0 кредит ECTS (30 год.)**
Навчальні заняття: **практичні заняття**
Підсумковий контроль: **диф. залік**
Пререквізити: **Анатомія людини, Гістологія, цитологія та ембріологія, Перша невідкладна допомога (практика), Догляд за хворими (практика), Пропедевтика медицини, Медичні симуляції (практика)**

Кафедра/підрозділ: **кафедра пропедевтики педіатрії,**

1. пр. Героїв Харкова, 195, НКЗ МКБЛ №17 ХМР;

2. вул. Клочківська, 337-а, КНП ХОР "ОДКЛ"

Керівник освітнього компонента: **проф. Фролова Тетяна Володимирівна,**
email: tv.frolova@knmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.knmu.edu.ua/enrol/index.php?id=3269>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА.

«Сестринська практика» є клінічним освітнім компонентом, спрямований на ознайомлення здобувача освіти із основними обов'язками та професійними діями медичної сестри терапевтичного, хірургічного та педіатричного відділень стаціонару. Передбачає опанування основною маніпуляційною технікою медичної сестри відповідних підрозділів стаціонару, а також вивчення гігієнічних, профілактичних та лікувальних заходів, які входять до компетенції середнього медичного персоналу і застосовуються для створення комфортних умов перебування хворого у медичному закладі, сприяння якнайшвидшого одужання пацієнта, запобігання розвитку ускладнень. Засвоєння матеріалу базується на послідовному ознайомленні з особливостями реалізації вказаного обсягу дій у роботі терапевтичних, хірургічних та педіатричних відділень лікарень. Відповідно до цього, програма освітнього компоненту структурована на 3 розділи, відповідно проходження практики в спеціалізованих відділеннях.

МЕТА КУРСУ: опанування здобувачем освіти основних прийомів професійної діяльності медичної сестри на основі глибокого знання та розуміння особливостей функціонування організму хворої дитини із дотриманням принципів медичної етики та деонтології.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
- Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.
- Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.
- Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.

- Організовувати надання медичної допомоги та лікувально-евакуаційних заходів населенню та військовослужбовцям в умовах надзвичайних ситуації та бойових дій, в т.ч. у польових умовах.
- Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
- Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення.
- Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної профілактики інфекційних захворювань.
- Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних, інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.
- Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
- Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців; управляти конфліктами на міжособистісному та організаційному (професійному) рівні, налагоджувати ефективну комунікацію в фаховому та нефаховому середовищі.
- Діяти у професійній сфері з урахуванням власної свободи й безпеки у співпраці й порозумінні з членами соціума – як фахівцями, так і нефахівцями; вміти приймати рішення самостійно, нести відповідальність за свої дії; ефективно працювати в команді, керуючись принципами лідерства та взаємоповаги.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем практичних занять (10 год.):

Тема 1. Організація роботи поста медичної сестри. Медична документація, порядок її ведення. Особливості деонтології в роботі медсестри з дітьми та їх родичами. Законодавчі та нормативні акти, що регламентують роботу медсестри педіатричного відділення. Обов'язки медичної сестри педіатричного відділення. Організація роботи поста медичної сестри. Документація, що заповнюється постовою сестрою, та правила її ведення. Основні напрямки попередження інфікування ВІЛ, універсальні запобіжні заходи і безпечна організація праці. Правила передавання чергувань наступній зміні. Правила зберігання й обліку медикаментозних засобів на посту. Виписування, облік і зберігання сильнодіючих, наркотичних та отруйних речовин згідно з чинним законодавством. Правила зберігання і перевезення вакцин згідно з діючим наказом. Обов'язки медсестри по забезпеченню вигодовування дітей першого року життя.

Тема 2. Обов'язки та дії постової медичної сестри педіатричного відділення. Реєстрація пацієнтів, що надходять до відділення. Заповнення титульного листа медичної карти стаціонарного хворого. Термометрія, медична допомога при гіпертермії. Догляд за хворими з порушеннями теплового балансу. Вимірювання артеріального тиску, дослідження пульсу та частоти дихання із внесенням даних до температурного листка. Робота з листком призначень. Правила введення дітям лікарських засобів через рот. Техніка закапування крапель в ніс, очі та вуха дитині. Техніка закладення мазі в ніс. Техніка антропометричних вимірювань дітей різного віку. Організація медичної допомоги та особливості роботи медсестри в дитячих закладах паліативної допомоги.

Тема 3. Обов'язки та дії маніпуляційної медичної сестри педіатричного відділення. Організація роботи сестри маніпуляційного кабінету. Основна документація маніпуляційного кабінету. Правила зберігання та обліку медикаментозних засобів і медичного інструментарію у маніпуляційному кабінеті та на посту. Підготовка маніпуляційного стола до роботи. Техніка виконання підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних ін'єкцій. Розрахунок дози, правила розве-

дення та введення антибіотиків. Правила заповнення систем для інфузії та проведення внутрішньовенних вливань. Основні вимоги до проведення дезінфекції, передстерилізаційного очищення інструментарію.

Тема 4. Забезпечення діагностичного та лікувального процесу в педіатричному стаціонарі. Правила взяття у дітей аналізу сечі для дослідження за методиками Зимницького, Нечипоренка, Аддіс-Каковського, їх діагностичне значення. Техніка взяття мазків із зів та носа. Забір крові на біохімічні дослідження. Визначення вмісту глюкози крові за допомогою глюкометра, кетонів тіла в сечі за допомогою експрес-методу. **Особливості проведення інгаляційної терапії дітям.** Правила користування кишеньковим та стаціонарним інгаляторами, небулайзерами. Методика і техніка подавання дітям зволоженого кисню та користування кисневою подушкою.

Диференційний залік у т.ч. контроль виконання практичних навичок, вирішення ситуаційних завдань, контроль теоретичної підготовки, перевірка звітної документації.

Перелік тем самостійної роботи студента(СРС) (20 год.)

Тема 1. Опрацювання та засвоєння практичних навичок, наведених у плані практичної підготовки студента. Підготовка до практичних занять.

Тема 2. Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:

- Організація роботи сестри процедурного кабінету: правила накладання зігрівального компресу. Техніка застосування грілкою, пухирем з льодом. - техніка промивання шлунку, способи його проведення, взяття промивних вод на дослідження. Підготовка зондів, катетерів, кінцевиків до маніпуляцій; використання газовивідної трубки.

- Особливості проведення інгаляційної терапії дітям. Користування кишеньковим та стаціонарним інгаляторами, небулайзерами. Методика і техніка подавання дітям зволоженого кисню та користування кисневою подушкою.

- Організація харчування дітей в стаціонарі. Основи дієтичного харчування. Лікувальні суміші. Харчоблок, роздаткова та їдальня – місце цих підрозділів у структурі стаціонару та організації харчування дітей.

Тема 3. Заповнення основної звітної документації: щоденника виробничої практики та підсумкового звіту

4. Підготовка до диференційованого заліку

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: практичні заняття, виконання вправ та практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів, метод стандартизованого пацієнта

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/doc_block_type/instrukczyi-navchalnogo-proczesu/). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються протягом 24 год. Оцінки виставляються в електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

У кінці семестру середня оцінка за семестр (поточна навчальна діяльність - ПНД) конвертується у багатобальну оцінку (70–120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище) та буде відповідати **загальній навчальній діяльності (ЗНД)**.

Індивідуальні завдання (ІЗ) Індивідуальні завдання здобувача (далі – ІЗС) не є обов’язковим елементом, але при бажанні здобувача освіти може бути виконане і оцінюється в балах ECTS (не більше 10), які додаються до суми балів, набраних за поточну навчальну діяльність. На засіданні кафедри затверджено перелік індивідуальних завдань (участь з доповідями в студентських конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями з перевіркою на плагіат) з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні (не більше 10).

Підсумковий контроль. Умовою допуску до диф. заліку є набрання 70 балів ЗНД. Диференційований залік (ДЗ) оцінюється від 50 до 80 балів

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ + \text{диф.залік}$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов’язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізненні на лекцію або практичне заняття більше ніж на 5 хвилин здобувач(ка) освіти можете бути не допущений(на) до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв’язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп’ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Основи догляду за дітьми. Техніка лікувальних процедур і маніпуляцій: навч.посібник / В.С. Березенко, О.В. Тяжка, А.М. Антошкіна та ін. — 3-є вид., переробл. і допов. - К.: ВСВ “Медицина”, 2023. – 207 с.ISBN: 978-617-505-931-9

2. Капітан Т.В. Пропедевтика дитячих хвороб з доглядом за дітьми: підр. – 5-є вид., переробл. і допов. — К.: Центр ДЗК, 2021. – 832 с.
3. Основи медсестринства в модулях: навч. посібник (ВНЗ I—III р. а.) / Н.М. Касевич. — 3-є вид., випр. — К.: ВСВ “Медицина”, 2018. – 480 с. ISBN: 978-617-505-527-4
4. Basic duties and professional actions of nurse in children’s hospital: manual for practical classes for 3 rd -year international students of medical faculty / comp.: T. V. Frolova, I. I. Tereshchenkova, I. R. Siniaieva [et al.]. — Kharkiv : KNMU, 2021. – 64 p.
<https://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/30279>

Зав. кафедри пропедевтики педіатрії, професор

Тетяна ФРОЛОВА